Aşkın gözü ne zaman doğruyu görür?

İzmir Çamdibi'nden Mevlüt Gül: "Mektubat'ta aşk-ı mecazîyi tarif eden endam ayineleri misali vardır. O konuyu açar mısınız?"

AŞK ŞİDDETLİ MUHABBETTİR

Aşkın gözü kördür. Gerçek âşık için yalnızca sevgilisi vardır. Kendisi de yoktur. Aşkı şiddetlendikçe sevgilisinin bedenini de terk eder, aşkın manasında erir. Damağında ve dimağında yalnızca aşkın tadı kalır. Aşkın mecazîsini itmiş, hakikisine ulaşmıştır çünkü.

Aşkın hakikisi İlâhî aşktır. Yunus'un, "Bir ben vardır bende, benden içeru" dediği durumdur bu.

Âşık için Cennet de kifayetsizdir. Cennet'i de elinin tersiyle iter ve illa da Allah'ı ister. Çünkü aşk Allah'tandır ve aşk Allah'adır.

Öyle ki, Yunus o aşkta kendini kaybeder ve şöyle der: "Cennet Cennet dedikleri, birkaç köşkle birkaç huri, İsteyene ver Sen anı, bana Seni gerek Seni."

Bediüzzaman'ın: "Ben, cemiyetin iman selâmeti yolunda ahiretimi de feda ettim. Gözümde ne Cennet sevdası var, ne Cehennem korkusu. Cemiyetin, yirmi beş milyon Türk Cemiyetinin imanı namına bir Said değil, bin Said feda olsun! Kur'ân'ımız yeryüzünde cemaatsiz kalırsa Cennet'i de istemem! Orası da bana zindan olur. Milletimizin imanını selâmette görürsem, Cehennemin alevleri içinde yanmaya razıyım. Çünkü vücudum yanarken gönlüm gül gülistan olur" 1 dediği demdir bu.

Bediüzzaman, Kur'ân aşkıyla yaşamış, sadece Kur'ân'ı rehber bilmiş, Kur'ân'dan tefeyyüz etmiş, hakikat Nurlar'ı O'na Kur'ân'dan akmış ve Risale-i Nurlar Kur'ân'ın feyziyle vücut bulmuştur.

AŞK-I MECAZÎ VE AŞK-I HAKİKÎ

Birinci Mektub'un Dördüncü Sualinde Bediüzzaman asırlardır belâsı bilinen bir bam teline vurur. Aşk-ı mecazî'nin aşk-ı hakikiye inkılâp etmesi. Aşk-ı mecazî, Fuzulî'nin

eserinde Mecnun'un Leyla'ya karşı duyduğu şiddetli muhabbettir.

Kays sevdiği kızı istetir. Ama kızı Kays'a vermezler. Kays çöllere düşer, mecnun olur. Leyla'yı bir adama verirler. Ama Leyla kendisini bir perinin sevdiğini söyler ve adamı kendinden uzak tutmasını başarır. Nihayet adam ölür.

Babası, belki derdine şifa olur diye Mecnun'u Kâbe'ye götürür. Ama Mecnun Kâbe'de, "Ya Rab belâ-yı aşk ile kıl âşinâ beni, bir dem belâ-yı aşktan etme cüdâ beni." der, aşkının şiddetlenmesi için duâ eder.

Leyla tertemiz aşkıyla çöllere vurur, Mecnun'u arar ve bulur. Ama Mecnun Leyla'yı artık tanımaz. Çünkü Mecnun artık İlâhî aşkın koruna tutulmuştur. Gönlünü alev alev yakan aşk-ı mecazî üzerindeki fanilik damgasını görmüş, aşk-ı hakikiye sarılmıştır. Leyla'da değil, Leyla'yı yaratanın aşkında kendini kaybetmiştir. Leyla ölür.

Mecnun da Leyla'nın mezarına gelir, ağlayıp inler:

"Ya Rab manâ cism ü cân gerekmez, Cânânsuz cihân gerekmez." diye ağlar.

Nihayet Leyla'nın kabrini kucaklayarak Mecnun da ölür.

Zeyd rüyasında, aşklarını kirletmeyen ve aşk yolunda vefa ile tertemiz ölen Leyla ile Mecnun'u Cennet bahçesinde buluşmuş olarak görür.

AYİNELER MİSALİ

Bediüzzaman, dünyaya olan şiddetli aşkın aşk-ı hakikiye dönüşmesi meselesini işlediği söz konusu risalede, o âşıkın, dünyanın faniliğini görerek dünyadan yüz çevirip bakî bir sevgili araması ve dünyanın pek güzel olan Allah'ın isimlerine ayine olan yüzüne bakmaya muvaffak olması halinde şiddetli dünya aşkının, İlâhî aşka dönüşebileceğini bildirir.

Fakat bu âşık, kendinin ölümlü dünyasını, hariçteki dünya ile karıştırmamalıdır. Yoksa aldanır. Bediüzzaman bu meseleyi ayine misaliyle açıklıyor. Meselâ duvarda dört endam ayinesi farz ediyoruz. Ayine bizim dünyamız, oda ise harici dünyadır. Ayine kırıldığında bizim dünyamız biter, biz ahirete göçeriz. Ama odanın varlığı devam eder.

Bu dünyada herkes için bir hayat ayinesi vardır. Hayat ayinesi kırıldığında kendisi ahirete gider. Ama dünya yerinde kalır. Dünyanın Allah'ın isimlerine ayine olan yüzünü seven kişi, kendisinin ölümlü olduğunu unutmamalı; yüzünü ahirete, yönünü isimlerini öğrendiği Allah'a çevirmelidir. Yoksa tabiat bataklığına düşer ve boğulur. 2

Dipnotlar:

1- Tarihçe-i Hayat, s. 645.

2- Mektubat, s. 23.